

ایجاد مناطق آزاد یا ساختار جدید و بروز تداخل در اختیارات و وظایف با سایر نهادهای مستقر، در مغایرت با اصل کارایی و افزون‌تر تعهدات اداری قوه مجریه قرار دارد.

به گزارش خیرگزاری تسنیم، سال گذشته بررسی موضوع مناطق آزاد در دستور کار کمیسیون‌های تخصصی و هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام قرار گرفت و نهایتاً مجمع تشخیص با توجه به بندهای ۱۱ و ۱۷ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و بند ۱ جز «د» سیاست‌های کلی آمایش سرزمینی، این مصوبه را مغایر با سیاست‌های کلی نظام دانست و بر اصلاح آن تاکید کرد.

این در حالی است که متاسفانه در مصوبه جدید مجلس برای افزایش مناطق آزاد، هیچ کدام از موارد مذکور جهت رفع مغایرت، اصلاح نشده است.

در بند ۱۱ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، «توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج» یکی از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی معرفی شده است. ضمن لحاظ کردن اهداف برشمرده برای توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از یک سو و گزارش‌های تفصیلی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و همچنین گزارش هیئت تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی از روند مبارزه با قاچاق کالا و ارز در سال ۱۳۹۰ از سوی دیگر (مبنی بر اینکه مناطق آزاد فعلی به اهداف اصلی خود نرسیده‌اند و در گسترش قاچاق نیز نقش به‌سزایی داشته‌اند)، در مغایرت مصوبه مجلس شورای اسلامی با این سیاست باید بیان داشت که اولاً مدنظر رهبر معظم انقلاب از ابلاغ این بند، ساماندهی وضع موجود مناطق آزاد، توسعه کیفی مناطق آزاد و ویژه موجود و هدایت آنها به سمت اهداف ایجادی و مبنای شایستگی و اعطای مأموریت‌های جدید به مناطق از جمله «انتقال فناوری‌های پیشرفته» و «تأمین منابع مالی از خارج» است و افزایش کمی تعداد مناطق آزاد تجاری با توجه به مشکلات عدیده آن‌ها مغایر با این بند است.

تائیداً بر فرض اینکه مراد از این سیاست، افزایش تعداد مناطق آزاد باشد، با توجه اینکه مناطق آزاد فعلی در نیل به اهداف تصریح شده ناموفق بوده‌اند، مصوبه مذکور در مغایرت با مفهوم مخالف بند (۱۱) قرار دارد. چرا که تجربه نشان داده مناطق آزاد به تنها به گسترش صادرات کمک نکرده بلکه به افزایش بی‌رویه کالا و گسترش قاچاق نیز دامن زده‌اند.

بنابراین افزایش مناطق آزاد بدون نیل به اهداف مصرح در بند (۱۱)، در مغایرت با این بند قرار دارد. - در بند (۱۷) سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی بر «اصلاح نظام درآمدی دولت و افزایش سهم درآمدهای مالیاتی» تاکید نشده است. هدف این سیاست، «جولگری از فرار مالیاتی و شناسایی و اخذ مالیات از تمامی مشمولین» و «بر یک سو (ایجاد منابع جدید اخذ درآمد مالیاتی» و در طرف دیگر رفع معایف جدید» است. با ایجاد مناطق آزاد جدید و ایجاد صنایع تولیدی و رونق کسب و کارها، به واسطه اینکه این قبیل موارد طبق ماده ۱۳ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران (اصلاحی ۱۳۸۸-۲۰۱۶) به مدت بیست سال از معافیت مالیاتی برخوردار است، بنابراین مصوبه مذکور، به کاهش سهم

درآمدهای مالیاتی منجر خواهد شد و از این جهت در مغایرت با سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی قرار دارد. در بند (۱) قسمت (د) سیاست‌های کلی آمایش سرزمین، «ایجاد امکانات عادلانه و فرصت‌های برابر و رفع تبعیض ناروا در مناطق کشور» یکی از سیاست‌های آمایش سرزمین معرفی شده است. این در حالی است که افزایش بی‌رویه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، با لحاظ معافیت‌های گمرکی و مالیاتی موجود در این مناطق، منجر به گسترش تبعیض خواهد شد.

توجه بدین مطلب حایز اهمیت استت که با توجه به معافیت‌های گمرکی موجود در این مناطق، امکان خرید و استفاده از خودروهای خارجی با قیمتی بسیار کمتر از نمونه مشابه که در خارج از منطقه وجود دارد، فراهم می‌شود و این امر خود سبب بروز تبعیض ناروا در مناطق مختلف کشور می‌گردد.

مغایرت با اصل ۷۵ قانون اساسی گسترش فرآینده تعداد مناطق آزاد و ویژه به دلیل اعطای معافیت گمرکی و مالیاتی دارای بار مالی بوده و خلاف اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی است. در واقع پیشینه‌ها و اصلاحات اعمال شده از سوی نمایندگان، به تقلیل درآمد عمومی منجر می‌شود و طریقی برای این کاهش درآمد نیز پیش‌بینی نشده است و از این جهت در مغایرت با اصل ۷۵ قانون اساسی قرار دارد.

از کم فتنس کشی، تأمین زیرساخت‌ها و استقرار لزمکس و همچنین گزارش هیئت تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی از روند مبارزه با قاچاق کالا و ارز در سال ۱۳۹۰ از سوی دیگر (مبنی بر اینکه مناطق آزاد فعلی به اهداف اصلی خود نرسیده‌اند و در گسترش قاچاق نیز نقش به‌سزایی داشته‌اند)، در مغایرت مصوبه مجلس شورای اسلامی با این سیاست متن زیر به طرح یاد شده، با طرح مذکور موافقت شد. همچنین وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان نماینده دولت تعیین شد: تبصره: هزینه مربوط به استقرار و ارائه خدمات گمرکی در مناطق ویژه موضوع بند ۱۰ ماده واحده به نرخه که به تصویب هیئت

مغایرت با اصل ۵۷ قانون اساسی

رهبر معظم انقلاب در تاریخ ۱۰/۱۰/۱۳۹۰ در بند (۱) قسمت (د) سیاست‌های کلی آمایش سرزمین، «ایجاد امکانات عادلانه و فرصت‌های برابر و رفع تبعیض ناروا در مناطق کشور» یکی از سیاست‌های آمایش سرزمین معرفی شده است. این در حالی است که افزایش بی‌رویه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، با لحاظ معافیت‌های گمرکی و مالیاتی موجود در این مناطق، منجر به گسترش تبعیض خواهد شد.

توجه بدین مطلب حایز اهمیت استت که با توجه به معافیت‌های گمرکی موجود در این مناطق، امکان خرید و استفاده از خودروهای خارجی با قیمتی بسیار کمتر از نمونه مشابه که در خارج از منطقه وجود دارد، فراهم می‌شود و این امر خود سبب بروز تبعیض ناروا در مناطق مختلف کشور می‌گردد.

مغایرت با اصل ۷۵ قانون اساسی گسترش فرآینده تعداد مناطق آزاد و ویژه به دلیل اعطای معافیت گمرکی و مالیاتی دارای بار مالی بوده و خلاف اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی است. در واقع پیشینه‌ها و اصلاحات اعمال شده از سوی نمایندگان، به تقلیل درآمد عمومی منجر می‌شود و طریقی برای این کاهش درآمد نیز پیش‌بینی نشده است و از این جهت در مغایرت با اصل ۷۵ قانون اساسی قرار دارد.

از کم فتنس کشی، تأمین زیرساخت‌ها و استقرار لزمکس و همچنین گزارش هیئت تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی از روند مبارزه با قاچاق کالا و ارز در سال ۱۳۹۰ از سوی دیگر (مبنی بر اینکه مناطق آزاد فعلی به اهداف اصلی خود نرسیده‌اند و در گسترش قاچاق نیز نقش به‌سزایی داشته‌اند)، در مغایرت مصوبه مجلس شورای اسلامی با این سیاست متن زیر به طرح یاد شده، با طرح مذکور موافقت شد. همچنین وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان نماینده دولت تعیین شد: تبصره: هزینه مربوط به استقرار و ارائه خدمات گمرکی در مناطق ویژه موضوع بند ۱۰ ماده واحده به نرخه که به تصویب هیئت

با ایجاد مناطق آزاد جدید و ایجاد صنایع تولیدی و رونق کسب و کارها، به واسطه اینکه این قبیل موارد طبق ماده ۱۳ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران به مدت بیست سال از معافیت مالیاتی بر خور دار است، بنابراین مصوبه مجلس برای افزایش مناطق آزاد، به کاهش سهم درآمدهای مالیاتی منجر خواهد شد و از این جهت در مغایرت با سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی قرار دارد.

تجربه نشان داده مناطق آزاد نه تنها به گسترش صادرات کمک نکرده‌اند بلکه به افزایش بی‌رویه کالا و گسترش قاچاق نیز دامن زده‌اند.

وزیران می‌رسند، توسط دبیرخانه شوراهای مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی، یسا از مناطق آزاد همین‌جور؛ باید جلوی این‌ها گرفته بشود؛ می‌توانیم». همچنین بوجه سالانه تعیین می‌شود واریز و در حدود اعتبارات، به اعتبارات گمرک جمهوری اسلامی ایران اضافه خواهد شد. «هیئت وزیران صرفاً درخصوص استقرار و تأمین نیروی انسانی گمرک منایع را تعیین نموده لکن کاهش درآمد‌های عمومی و سایر هزینه‌ها نظیر تأمین زیرساخت (با پشت درب مناطق ویژه) تعیین تکلیف نشده است.

اقتصادی

نگاهشده شده است.

مغایرت با بند (۹) اصل ۳ قانون اساسی
به موجب بند (۹) اصل ۳ قانون اساسی، دولت جمهوری اسلامی ایران مکلف است همه امکانات خود را برای «رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه، در تمام زمینه‌های مادی و معنوی» به کار گیرد.

این در حالی است که به موجب مواد ۱۳ و ۱۴ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی (اصلاحی ۱۳۸۸-۲۰۱۶)، این مناطق از معافیت‌های

مغایرت‌های مصوبه افزایش مناطق آزاد با قانون اساسی

گمرکی و مالیاتی برخوردار هستند. همچنین به واسطه ایجاد مناطق آزاد، امکان تردد خودروهای لوکس و فروش یا مصرف اقلام خارجی بدون پرداخت حقوق ورودی در برخی از محدوده‌های مرزی ممکن خواهد بود، مزیتی که سایر مناطق مرزری از آن محروم بوده و به همین علت عطش گسترش مناطق آزاد در مرزهای کشور افزایش یافته و خواستار رفع تبعیض هستند.

از سوی دیگر همان‌گونه که پیش‌تر اشاره شد، افزایش بی‌رویه این مناطق منجر به کاهش درآمدهای گمرکی و مالیاتی می‌گردد و هزینه‌هایی را به منظور فتنس کشی، استقرار گمرک و نیروهای انتظامی به حمایت تحمیل نموده و به دلیل انحراف مناطق آزاد از اهداف اصلی، ضرایب سنگینی را به اقتصاد ملی تحمیل می‌کند. بدین ترتیب به نظر می‌رسد مصوبه مجلس شورای اسلامی درخصوص ایجاد و گسترش مناطق آزاد کلایه کرده‌اند؛ به عنوان مثال ۱۳ تشکیل حوزة تولید و صادرات پوشاک، تیرماه سال ۹۷ در نامهای رسمی به کمیسیون اقتصادی مجلس، برخی از امتیازات تبعیض آلود مناطق آزاد را بر شمرده‌اند.

لذا به نظر می‌رسد ادامه فعالیت و گسترش مناطق

ظرفیت صادرات ۳۵ میلیون مترمکعب گاز طبیعی در روز را دارد اما هم‌اکنون کمتر از ظرفیت خود گاز صادر می‌کند. مذاکراتی که پیشتر بودی در پایان دولت دوازدهم، صادرات گاز کشور از ۱۰ میلیارد مترمکعب (میزان صادرات سالانه فعلی گاز است) به ۲۰ درصد ظرفیت خود افزایش یابد. وزیر نفت هدف گذاری صادرات گاز به عراق را ۲۰، با پاکستان ۱۰، حاشیه خلیج فارس ۱۰ و جمهوری آذربایجان را ۲ میلیارد مترمکعب اعلام کرده بود. این در حالی است که بر اساس آمار موجود، میزان صادرات گاز ایران کمتر از ۲۰ میلیارد مترمکعب در سال است که با توجه به کوتاه بودن قراردادهای صادرات گاز به عراق، امکان کاهش همین میزان هم وجود دارد. از سوی دیگر وزیر نفت گفته است که تا پایان دولت دوازدهم

سال گذشته بررسی موضوع مناطق آزاد در دستور کار کمیسیون‌های تخصصی و هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام قرار گرفت و نهایتاً مجمع تشخیص با توجه به بندهای ۱۱ و ۱۷ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و بند ۱ جز «د» سیاست‌های کلی آمایش سرزمینی، این مصوبه را مغایر با سیاست‌های کلی نظام دانستست و بر اصلاح آن تاکید کرد. این در حالی است که متاسفانه در مصوبه جدید مجلس برای افزایش مناطق آزاد، هیچ کدام از موارد مذکور جهت رفع مغایرت، اصلاح نشده است.

ازاد نیازمند اصلاح قانون اصلی است به‌گونه‌ای که از آسیب‌های آن به اقتصاد ملی کاسته شود و بتوان آنرا به تمامی نقاط مرزی کشور تسری داد؛ اصلاحاتی نظیر هدفمندسی معافیت‌های تجاری و مالیاتی، هدایت این امتیازات به سمت فعالیت‌های تولیدی و ممنوعیت واردات کالای نهایی خارجی با استفاده از هرگونه معافیت؛ در غیر اینصورت ایجاد مناطق آزاد به تبعیض در ارائه امتیازات و امکانات مادی و معنوی دامن خواهد زد مگر آنکه کل کشور به مناطق آزاد تبدیل شوند!

در اصل ۴۸ قانون اساسی آمده: «در بهره‌برداری از منابع طبیعی و استفاده از درآمدهای ملی در سطح استان‌ها و توزیع فعالیت‌های اقتصادی میان استان‌ها و مناطق مختلف کشور، باید تبعیض در کار نباشد، ش طوری که هر منطقه فراخور نیازها و استعداد رشد خود، سرمایه و امکانات لازم در دسترس داشته باشد.» مطابق مصوبه هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۴ به شماره ۴۷۲۲۵۷ ت/ ۱۸۶۹۹۴ ت سود بازرگانی اقلامی که به صورت تجاری از طریق مناطق آزاد به سرزمین اصلی وارد می‌شوند، تا ۱۵ درصد ارزش سیف کالا‌های مذکور کاهش می‌یابد.

سامان‌های مناطق آزاد غالباً حدود هفت تا ۱۲ درصد ارزش این اقلام تجاری را به عنوان عوارض از بازرگان دریافت کرده و مابقی را به او تا تخفیف داده می‌شد تا مزیتی به منظور دامنه واردات از طریق مناطق آزاد یاقی به‌ماند. با ادامه یافتن این روند هیئت وزیران در مصوبه مورخ ۱۳۹۶/۰۲/۱۷ به شماره ۱۸۲۹۹۶ ات/ ۵۲۲۲۴۷مقرر کرد سازمان‌های مناطق آزاد تنها قادرند به میزان دو درصد از ارزش کالای تجاری را تخفیف دهند و حداقل ۱۲ درصد آن را باید اخذ کنند.

هرچند که درخواست‌هایی به منظور افزایش تخفیف دو درصدی توسط مناطق آزاد به هیئت وزیران ارائه شده است، لکن تاکنون مصوبه جدیدی در این زمینه ابلاغ نشده است. با مشاهده برنامه بودجه سالانه مناطق آزاد که سالانه به تصویب هیئت محترم وزیران می‌رسد، بخش قابل توجهی از درآمد مناطق آزاد از جهت فروش زمین و واردات اقلام تجاری (بر اساس مصوبات فوق) تأمین می‌شود که اکثراً در محدوده منطقه آزاد مصرف شود؛ مطابق ماده ۲ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد، کمک‌های سازمان (منطقه آزاد) جهت عمران و آبادانی سایر نواحی صرفاً با تصویب هیئت دولت امکان‌پذیر بوده و هرگونه تکمیل دیگر تصرف غیرقانونی در اموال عمومی محسوب خواهد شد. لذا با توجه به اینکه سود بازرگانی از منابع عمومی دولت محسوب می‌شود، ارائه تخفیف به منظور گسترش واردات و رونق بخش مناطق کشور، با این تخفیف حدود ۱۵ درصد ارزش کالا به منظور توسعه این مناطق محدود، منجر به ایجاد تبعیض در توزیع

درآمدهای ملی در سطح استان‌ها می‌گردد.

یکی از اصلی‌ترین علل تمایل نمایندگان و مسئولان محلی به ایجاد مناطق آزاد نیز افزایش سهم استان از میزان واردات و به تبع آن افزایش درآمدهای همان منطقه است. لذا محدوده‌های مرزی و غیرمرزی فاقد امتیازات ناشی از آزاد، از این درآمد و سایر امتیازات و درآمدهای ناشی از فروش زمین، فروش کالای همراه، معافیت مالیاتی و… محروم هستند.

عدم تعیین مناطق آزاد بر مبنای آمایش سرزمینی موجب شده هیچ کدام از مناطق آزاد منجر به افزایش درآمد دولت و بازگشت سرمایه‌های که دولت در ازای معافیت‌های اقتصادی از دست داده، نگرددند و همواره از معافیت‌ها با عوارض دولتی تغذیه می‌نمایند. همانگونه که پیش‌تر ذکر شد، برخی از استان‌های مرزی کشور فاقد منطقه آزاد بوده و برخی دارای سه منطقه آزاد و چندین منطقه ویژه هستند.

لذا در تنظیم و تصویب این لایحه، «توزیع عادلانه فعالیت‌های اقتصادی میان استان‌ها و مناطق مختلف کشور» مغفول مانده و در مغایرت با اصل ۴۸ قانون اساسی قرار دارد. مغایرت با اصل ۸۵ قانون اساسی با توجه به آنکه ایجاد و تعیین محدوده ویژه منطقه آزاد را بر عهده هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۴ به شماره ۴۷۲۲۵۷ ت/ ۱۸۶۹۹۴ سود بازرگانی اقلامی که به صورت تجاری از طریق مناطق آزاد به سرزمین اصلی وارد می‌شوند، تا ۱۵ درصد ارزش سیف کالا‌های مذکور کاهش می‌یابد.

سامان‌های مناطق آزاد غالباً حدود هفت تا ۱۲ درصد ارزش این اقلام تجاری را به عنوان عوارض از بازرگان دریافت کرده و مابقی را به او تا تخفیف داده می‌شد تا مزیتی به منظور دامنه واردات از طریق مناطق آزاد یاقی به‌ماند. با ادامه یافتن این روند هیئت وزیران در مصوبه مورخ ۱۳۹۶/۰۲/۱۷ به شماره ۱۸۲۹۹۶ ات/ ۵۲۲۲۴۷مقرر کرد سازمان‌های مناطق آزاد تنها قادرند به میزان دو درصد از ارزش کالای تجاری را تخفیف دهند و حداقل ۱۲ درصد آن را باید اخذ کنند.

هرچند که درخواست‌هایی به منظور افزایش تخفیف دو درصدی توسط مناطق آزاد به هیئت وزیران ارائه شده است، لکن تاکنون مصوبه جدیدی در این زمینه ابلاغ نشده است. با مشاهده برنامه بودجه سالانه مناطق آزاد که سالانه به تصویب هیئت محترم وزیران می‌رسد، بخش قابل توجهی از درآمد مناطق آزاد از جهت فروش زمین و واردات اقلام تجاری (بر اساس مصوبات فوق) تأمین می‌شود که اکثراً در محدوده منطقه آزاد مصرف شود؛ مطابق ماده ۲ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد، کمک‌های سازمان (منطقه آزاد) جهت عمران و آبادانی سایر نواحی صرفاً با تصویب هیئت دولت امکان‌پذیر بوده و هرگونه تکمیل دیگر تصرف غیرقانونی در اموال عمومی محسوب خواهد شد. لذا با توجه به اینکه سود بازرگانی از منابع عمومی دولت محسوب می‌شود، ارائه تخفیف به منظور گسترش واردات و رونق بخش مناطق کشور، با این تخفیف حدود ۱۵ درصد ارزش کالا به منظور توسعه این مناطق محدود، منجر به ایجاد تبعیض در توزیع

همان‌گونه که پیش‌تر اشاره شد، افزایش بی‌رویه این مناطق منجر به کاهش درآمدهای گمرکی و مالیاتی می‌گردد و هزینه‌هایی را به منظور فتنس کشی، استقرار گمرک و نیروهای انتظامی به حمایت تحمیل نموده و به دلیل انحراف مناطق آزاد از اهداف اصلی، ضرایب سنگینی را به اقتصاد ملی تحمیل می‌کند. بدین ترتیب به نظر می‌رسد مصوبه مجلس شورای اسلامی درخصوص ایجاد و گسترش مناطق آزاد کلایه کرده‌اند؛ به عنوان مثال ۱۳ تشکیل حوزة تولید و صادرات پوشاک، تیرماه سال ۹۷ در نامهای رسمی به کمیسیون اقتصادی مجلس، برخی از امتیازات تبعیض آلود مناطق آزاد را بر شمرده‌اند.

از سوی دیگر همان‌گونه که پیش‌تر اشاره شد، افزایش بی‌رویه این مناطق منجر به کاهش درآمدهای گمرکی و مالیاتی می‌گردد و هزینه‌هایی را به منظور فتنس کشی، استقرار گمرک و نیروهای انتظامی به حمایت تحمیل نموده و به دلیل انحراف مناطق آزاد از اهداف اصلی، ضرایب سنگینی را به اقتصاد ملی تحمیل می‌کند. بدین ترتیب به نظر می‌رسد مصوبه مجلس شورای اسلامی درخصوص ایجاد و گسترش مناطق آزاد کلایه کرده‌اند؛ به عنوان مثال ۱۳ تشکیل حوزة تولید و صادرات پوشاک، تیرماه سال ۹۷ در نامهای رسمی به کمیسیون اقتصادی مجلس، برخی از امتیازات تبعیض آلود مناطق آزاد را بر شمرده‌اند.

ظرفیت صادرات ۳۵ میلیون مترمکعب گاز طبیعی در روز را دارد اما هم‌اکنون کمتر از ظرفیت خود گاز صادر می‌کند. مذاکراتی که پیشتر بودی در پایان دولت دوازدهم، صادرات گاز کشور از ۱۰ میلیارد مترمکعب (میزان صادرات سالانه فعلی گاز است) به ۲۰ درصد ظرفیت خود افزایش یابد. وزیر نفت هدف گذاری صادرات گاز به عراق را ۲۰، با پاکستان ۱۰، حاشیه خلیج فارس ۱۰ و جمهوری آذربایجان را ۲ میلیارد مترمکعب اعلام کرده بود. این در حالی است که بر اساس آمار موجود، میزان صادرات گاز ایران کمتر از ۲۰ میلیارد مترمکعب در سال است که با توجه به کوتاه بودن قراردادهای صادرات گاز به عراق، امکان کاهش همین میزان هم وجود دارد. از سوی دیگر وزیر نفت گفته است که تا پایان دولت دوازدهم

را در حالی است که بر اساس آمار موجود، میزان صادرات گاز ایران کمتر از ۲۰ میلیارد مترمکعب در سال است که با توجه به کوتاه بودن قراردادهای صادرات گاز به عراق، امکان کاهش همین میزان هم وجود دارد. از سوی دیگر وزیر نفت گفته است که تا پایان دولت دوازدهم

ظرفیت صادرات ۳۵ میلیون مترمکعب گاز طبیعی در روز را دارد اما هم‌اکنون کمتر از ظرفیت خود گاز صادر می‌کند. مذاکراتی که پیشتر بودی در پایان دولت دوازدهم، صادرات گاز کشور از ۱۰ میلیارد مترمکعب (میزان صادرات سالانه فعلی گاز است) به ۲۰ درصد ظرفیت خود افزایش یابد. وزیر نفت هدف گذاری صادرات گاز به عراق را ۲۰، با پاکستان ۱۰، حاشیه خلیج فارس ۱۰ و جمهوری آذربایجان را ۲ میلیارد مترمکعب اعلام کرده بود. این در حالی است که بر اساس آمار موجود، میزان صادرات گاز ایران کمتر از ۲۰ میلیارد مترمکعب در سال است که با توجه به کوتاه بودن قراردادهای صادرات گاز به عراق، امکان کاهش همین میزان هم وجود دارد. از سوی دیگر وزیر نفت گفته است که تا پایان دولت دوازدهم

ظرفیت صادرات ۳۵ میلیون مترمکعب گاز طبیعی در روز را دارد اما هم‌اکنون کمتر از ظرفیت خود گاز صادر می‌کند. مذاکراتی که پیشتر بودی در پایان دولت دوازدهم، صادرات گاز کشور از ۱۰ میلیارد مترمکعب (میزان صادرات سالانه فعلی گاز است) به ۲۰ درصد ظرفیت خود افزایش یابد. وزیر نفت هدف گذاری صادرات گاز به عراق را ۲۰، با پاکستان ۱۰، حاشیه خلیج فارس ۱۰ و جمهوری آذربایجان را ۲ میلیارد مترمکعب اعلام کرده بود. این در حالی است که بر اساس آمار موجود، میزان صادرات گاز ایران کمتر از ۲۰ میلیارد مترمکعب در سال است که با توجه به کوتاه بودن قراردادهای صادرات گاز به عراق، امکان کاهش همین میزان هم وجود دارد. از سوی دیگر وزیر نفت گفته است که تا پایان دولت دوازدهم

ظرفیت صادرات ۳۵ میلیون مترمکعب گاز طبیعی در روز را دارد اما هم‌اکنون کمتر از ظرفیت خود گاز صادر می‌کند. مذاکراتی که پیشتر بودی در پایان دولت دوازدهم، صادرات گاز کشور از ۱۰ میلیارد مترمکعب (میزان صادرات سالانه فعلی گاز است) به ۲۰ درصد ظرفیت خود افزایش یابد. وزیر نفت هدف گذاری صادرات گاز به عراق را ۲۰، با پاکستان ۱۰، حاشیه خلیج فارس ۱۰ و جمهوری آذربایجان را ۲ میلیارد مترمکعب اعلام کرده بود. این در حالی است که بر اساس آمار موجود، میزان صادرات گاز ایران کمتر از ۲۰ میلیارد مترمکعب در سال است که با توجه به کوتاه بودن قراردادهای صادرات گاز به عراق، امکان کاهش همین میزان هم وجود دارد. از سوی دیگر وزیر نفت گفته است که تا پایان دولت دوازدهم

بازآیند فعالیت وزارت نفت در حوزه صادرات گاز نشان می‌دهد که جز یک قرارداد که مقدمات آن در دولت قبل انجام شده بود، قرارداد صادرات جدیدی انجام نشده و این می‌تواند در آینده تبدیل به چالش جدی شود.

به گزارش مهر، ایران هر چند که به دلیل تحریم‌ها در زمینه تولید و صادرات نفت خام با چالش‌هایی روبه‌رو است، اما اوضاع در بخش گاز چنین نیست. برعکس، در صنعت گاز از بخش تولید تا انتقال و توزیع در وضعیت مطلوبی به سر می‌بریم به نحوی که طبق آخرین برنامه‌ریزی مجموعه شرکت ملی نفت ایران، در سال جاری شاهد بهره‌برداری از ۵ سکوی جدید در فازهای مختلف پارس جنوبی و افزایش ظرفیت حدود ۲۰میلیون مترمکعبی تولید روزانه گاز غنی از مخرن این میدان مشترک هستیم.

در آخرین روزهای اسفندماه سال ۹۷ نیز با بهره‌برداری از دو سکوی دریایی فاز ۱۳ و دو سکوی دریایی فازهای ۲۲، ۲۳ و ۲۴، ظرفیت برداشت روزانه گاز ایران از میدان مشترک پارس جنوبی به ۶۶۰ میلیون مترمکعب رسید. این ظرفیت باز هم قرار است در سال ۹۸ افزایش یابد، چرا که پروژه‌های توسعه‌ای در فازهای ۱۳، ۲۲ و ۲۳ و همچنین فاز ۱۴ پارس جنوبی در حال انجام است.

ایران، بازار گاز را واگذار می‌کند؟
از سویی دیگر شبکه انتقال گاز کشور از جنوبی‌ترین نقطه کشور که مبدا تولید به شمار می‌رود تا شمالی‌ترین نقطه کشور و از غرب تا مرز و در شرق نیز تا استان سیستان و بلوچستان کشیده شده است و این کشور شوریه همانند ایران چنین گستردگی شبکه ای ندارد. این در حالی است که متاسفانه با وجود چنین پتانسیل‌هایی سهم صادرات گاز ایران که بزرگترین منبع انرژی مهم استستحصال چچان را در اختیار دارد تنها ۲ درصد است. از طرفی ایران به لحاظ جغرافیایی در نقطه ای قرار دارد که به دلیل گستردگی در طول و عرض های جغرافیایی، دسترسی مطلوبی از شمال تا جنوب و از شرق تا غرب به نقاط مختلف دنیا دارد، اما از این پتانسیل حداقل استفاده را دارد.

این موضوع زمانی بغرنج می‌شود که همسایگان ایران در حال دو زدن ایران و تصاحب بازارهایی هستند که ایران می‌تواند یکمکز آن باشد. از طرفی قراردادهای گازری به دلیل طولانی مدت بودن و تأثیرپذیری اندکی که از تحریم‌ها دارند می‌توانند منبع تأمین انرژی جهانی برای کشور به شمار روند. وزیر نفت وعده داده بود تا پایان دولت دوازدهم میزان صادرات گاز ایران به رقم ۷۰ میلیارد مترمکعب در سال برسد که سهم ال‌ان‌جی از این میزان ۱۸ میلیارد مترمکعب است. زنگنه در برنامه پیشنهادهی خود که در سال ۹۶ به مجلس شورای اسلامی ارائه کرد، روی صادرات نفت مرز تره وزهای دولت و تا اعلام راقمی در این باره، از

اندازی پروژه ال‌ان‌جی جهت آغاز صادرات آن خبر داده بود.

در برنامه مذکورب وزیر نفت آمده بود: پیش‌بینی می‌شود که با تأکید بر روابط حسنه با همسایگان در پایان دولت دوازدهم، صادرات گاز کشور از ۱۰ میلیارد مترمکعب (میزان صادرات سالانه فعلی گاز است) به ۲۰ درصد ظرفیت خود افزایش یابد. وزیر نفت هدف گذاری صادرات گاز به عراق را ۲۰، با پاکستان ۱۰، حاشیه خلیج فارس ۱۰ و جمهوری آذربایجان را ۲ میلیارد مترمکعب اعلام کرده بود.

این در حالی است که بر اساس آمار موجود، میزان صادرات گاز ایران کمتر از ۲۰ میلیارد مترمکعب در سال است که با توجه به کوتاه بودن قراردادهای صادرات گاز به عراق، امکان کاهش همین میزان هم وجود دارد. از سوی دیگر وزیر نفت گفته است که تا پایان دولت دوازدهم

ظرفیت صادرات ۳۵ میلیون مترمکعب گاز طبیعی در روز را دارد اما هم‌اکنون کمتر از ظرفیت خود گاز صادر می‌کند. مذاکراتی که پیشتر بودی در پایان دولت دوازدهم، صادرات گاز کشور از ۱۰ میلیارد مترمکعب (میزان صادرات سالانه فعلی گاز است) به ۲۰ درصد ظرفیت خود افزایش یابد. وزیر نفت هدف گذاری صادرات گاز به عراق را ۲۰، با پاکستان ۱۰، حاشیه خلیج فارس ۱۰ و جمهوری آذربایجان را ۲ میلیارد مترمکعب اعلام کرده بود.

ظرفیت صادرات ۳۵ میلیون مترمکعب گاز طبیعی در روز را دارد اما هم‌اکنون کمتر از ظرفیت خود گاز صادر می‌کند. مذاکراتی که پیشتر بودی در پایان دولت دوازدهم، صادرات گاز کشور از ۱۰ میلیارد مترمکعب (میزان صادرات سالانه فعلی گاز است) به ۲۰ درصد ظرفیت خود افزایش یابد. وزیر نفت هدف گذاری صادرات گاز به عراق را ۲۰، با پاکستان ۱۰، حاشیه خلیج فارس ۱۰ و جمهوری آذربایجان را ۲ میلیارد مترمکعب اعلام کرده بود.

ظرفیت صادرات ۳۵ میلیون مترمکعب گاز طبیعی در روز را دارد اما هم‌اکنون کمتر از ظرفیت خود گاز صادر می‌کند. مذاکراتی که پیشتر بودی در پایان دولت دوازدهم، صادرات گاز کشور از ۱۰ میلیارد مترمکعب (میزان صادرات سالانه فعلی گاز است) به ۲۰ درصد ظرفیت خود افزایش یابد. وزیر نفت هدف گذاری صادرات گاز به عراق را ۲۰، با پاکستان ۱۰، حاشیه خلیج فارس ۱۰ و جمهوری آذربایجان را ۲ میلیارد مترمکعب اعلام کرده بود.

ظرفیت صادرات ۳۵ میلیون مترمکعب گاز طبیعی در روز را دارد اما هم‌اکنون کمتر از ظرفیت خود گاز صادر می‌کند. مذاکراتی که پیشتر بودی در پایان دولت دوازدهم، صادرات گاز کشور از ۱۰ میلیارد مترمکعب (میزان صادرات سالانه فعلی گاز است) به ۲۰ درصد ظرفیت خود افزایش یابد. وزیر نفت هدف گذاری صادرات گاز به عراق را ۲۰، با پاکستان ۱۰، حاشیه خلیج فارس ۱۰ و جمهوری آذربایجان را ۲ میلیارد مترمکعب اعلام کرده بود.

ظرفیت صادرات ۳۵ میلیون مترمکعب گاز طبیعی در روز را دارد اما هم‌اکنون کمتر از ظرفیت خود گاز صادر می‌کند. مذاکراتی که پیشتر بودی در پایان دولت دوازدهم، صادرات گاز کشور از ۱۰ میلیارد مترمکعب (میزان صادرات سالانه فعلی گاز است) به ۲۰ درصد ظرفیت خود افزایش یابد. وزیر نفت هدف گذاری صادرات گاز به عراق را ۲۰، با پاکستان ۱۰، حاشیه خلیج فارس ۱۰ و جمهوری آذربایجان را ۲ میلیارد مترمکعب اعلام کرده بود.

احتمال گردش ترکیه به سوی تزارها
ترکیه نیز به عنوان یکی از کشورهای مهم و تاثیر گذار منطقه، تنها یک قرارداد گازری با ایران دارد که سه عمر این قرارداد ۵ ساله دیگر به پایان

^[1] از سوی دیگر همان‌گونه که پیش‌تر اشاره شد، افزایش بی‌رویه این مناطق منجر به کاهش درآمدهای گمرکی و مالیاتی می‌گردد و هزینه‌هایی را به منظور فتنس کشی، استقرار گمرک و نیروهای انتظامی به حمایت تحمیل نموده و به دلیل انحراف مناطق آزاد از اهداف اصلی، ضرایب سنگینی را به اقتصاد ملی تحمیل می‌کند

^[2] از سوی دیگر همان‌گونه که پیش‌تر اشاره شد، افزایش بی‌رویه این مناطق منجر به کاهش درآمدهای گمرکی و مالیاتی می‌گردد و هزینه‌هایی را به منظور فتنس کشی، استقرار گمرک و نیروهای انتظامی به حمایت تحمیل نموده و به دلیل انحراف مناطق آزاد از اهداف اصلی، ضرایب سنگینی را به اقتصاد ملی تحمیل می‌کند